

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-tőzsdéjében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésében. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson: Rosenberg A. cégénél.

Politikai lap.

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.

Tanítóknak, aljegyzőknek, írnokoknak, földműveseknek és szerényebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor. negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

Az előfizetési díj

szíves beküldésére kérjük mindazokat, akiknek előfizetése lejárt.

Pénzek és levelek **csakis budapesti címünkre** (Teréz-körút 2.) küldendők.

Scultéty Ferenc — alispán.

Bács-Bodrogvármegye törvényhatósági bizottsága ma, csütörtökön tartott közgyűlésén Skultéty Ferenc árvaszéki elnököt alispánná választotta meg. A választásnak külső jelei: az egyhangu jelölés, az ennek nyomán támadó tomboló lelkesedés, a szónokok üdvözlő beszédeiben kifejezett elismerés, szeretet és bizalom — mind azt bizonyítják, hogy a másfél éven át üreseedésben volt alispáni állás olyan gazdát kapott, aki rendelkezik azokkal a föltételekkel és eszközökkel, melyek őt e fontos és felelősségteljes pozíció betöltésére minden irányban képesítik s melyek alkalmasak arra, hogy az e tekintetben elkényeztetett közvélemény messzemenő várakozását kielégtse.

Ha Skultéty Ferenc egyéniségét, hivatali működését és közéleti szereplését jellemzni akarjuk, hiába kutatjuk az élet zajos területeit, mert azokban az ő cselekedeteinek nyomait nem találjuk. Abba a hivatalba kell mennünk, melyben nevelkedett, melyben nagyra nőtt s melyben a vármegyének nagy és hasznos szolgálatokat tett: az árvaszék hivatalába. Itt, ebben a hivatalban dolgozott szellemi és fizikai erejének egész súlyával. Azalatt a tíz év alatt, amióta ennek a hivatalnak az élén áll, amióta az árvaszék ügyeit vezeti, a vármegyei igazgatásnak ezt a gépezetét az ideálisan tökéletes funkció magaslatára emelte. Ebben a hivatalban nincs fennakadás, nincs bizonytalanság; minden úgy megy, mint a karikacsapás. A sok közül csak egy esettel akarjuk ezt igazolni. Amikor a mult évtized elején a községi árvtárak kényes ügyét rendezni kezdték, szinte veszélyes volt a darázs-fészkekbe belenyulni. Skultéty azonban éles eszével, alapos szakképzettségével megtalálta a módját, miként lehet itt eredményt elérni. A munka erélyes, a siker pedig teljes volt. Az akkori miniszterelnök, Széll Kálmán ki is jelentette, hogy ez az intézkedés mintaszerű volt. Latinovits Pál főispánhoz intézett leiratában hálás elismerését is nyilvánította.

Az új alispán személyes tulajdonságaiért is megérdemli mindenkinek szeretetét és becsülését. Puritán gondolkodású, önzetlen férfiú, aki mindég a közérdeket tartja szem előtt.

Az emberekkel való érintkezésében is finom, előkelő. Lelkesedéssel csügg hivatalnoktársain, akiknek jogosult törekvéseit minden erejével előmozdítja. A megyei és községi közigazgatási tisztviselők nemcsak vezetőjüket, hanem ösztinte, igaz barátjukat is tisztelhetik benne.

Semmi kétségünk aziránt, hogy Skultéty Ferenc ma vallott programját hiven, becsületesen fogja beváltani.

Az óbecsei választás.

— Saját tudósítónktól. —

Óbecse, 1910. október 8.

Ha az óbecsei választást a nemzet akaratának tekintené a Justh-párt, azonnal leszerelne, mert a most leadott szavazatok a kétévvel ezelőtt leadott szavazatokkal szemben úgy alakultak, hogy Zsótér Visontaival szemben közel 400 szavazattal kapott kevesebbet és Döngyverszky kétszer olyan többséggel győzött, mint elődje Radovánovits; pedig hát itt volt Fernbach, Eitner, Mádi Kovács, Lovászy és látták azt, hogy se pénz, se a katonaság vagy zsandárság akciójába nem lépett; látták azt, hogy alig akadt egy berugott atyafi és így tiszta, józan ésszel nyilatkozott meg a nép akaratára, amire Justhék olyan nagy súlyt fektetnek.

Alkótmányos költségekkel is egyformán győztek a jelöltek, mert két igen gazdag agrárius állott szemben egymással. Ugy, hogy pénzre és foglalkozásra egyforma felek mérköztek, csak az elveik voltak különbözők. Az egyik Tisza Pistát és Vojnits Pistát, a másik Justhot és Fernbachot vallotta vezérének. A Pisták győztek.

Mit jelent az, hogy ilyen nagyon csufos volt a Justhék bukása?

Mit jelent az, hogy Visontaival szemben Zsótér Zoltán közel 400 szavazattal kevesebbet kapott?

Az ellenzék dr. Galambos Pált okozza, mert — úgy mondják — ha Pali nem marad teljesen passzív, ha csak a zászlót kitűzi, akkor egész más fordulatot vett volna a dolog. Bűnbakot mindég kell keresni.

Hogy Galambos Pál miért fordult el a Justh-párttól, azt ő tudja. Tudtunkkal Visontait is csak annyiban támogatta, hogy mint régi jóbarátjának küzdelmét régi ellenjelöltjével Radovánovicsal szemben rokonszenvvel kísérte és nem azért, mintha a Justh-pártot támogatta volna.

Node ne keressük azt, hogy ki okozta Zsótér bukását, hanem lessük ki a nép hangulatát és akkor tisztába jövünk azzal, hogy az óbecsei kerületben a Justh-pártnak beföllezett örökre.

Én kilestem és arra a meggyőződésre jutottam, hogy a magyar nép teljesen kiábrándult az obstrukció hősből.

Kilestem nem egy hanem száz párbeszédet. Néhányat leközlök.

— Hát kend is Sándor bátyám!
— Mi bajod öcsém?
— Mungó lett kend?
— Az lettem hát!
— Oszt nem restelli kend?
— Nem ám, öcsém, mert neked kéne röstelkedni.

— Én magyar vagyok — oszt független 48-as — (itt közbevágott Sándor bátyánk).

»Kristóffy huszár!« — Az atyafi megértette a Kristóffyval való összefüggést és röstelkedve elballagott.

Ime egy másik párbeszéd:

— Kend is Tisza huszár?
— Ne bántsad Tisza Pistát, ha jó dógod van!
— Hát oszt miért ne bántsam?
— Mert az igaz ember, az nem hazudozik, az megmondja az igazat, ha tetszik, ha nem.
— Hát Justh nem mondja meg?
— Ugyan hallgass öcsém, te ujságolvasó ember vagy, te tudod, hogy esküdtek égre-földre,

hogy hát ők sose emelik a kvotát. Hát mikor kormányra kerültek, nem az volt az első dolguk, hogy fölemeljék?

— Hát ez az egy igaz!

— Hát nem csinált ez a Justh a magyar országgyűlésből, amikor elnök volt, horvát országgyűlést, mert hát akkor csak horvátul povedáltak; oszt türte szépen, még a kezükre is járt.

— Ez is igaz bátyám!

— Hát mit tartottak be egyéb ezer ígértükből? Semmit, de semmit; sőt emelték az adókat, bementek a delegációba és ott hasra estek a sárga-fekete bugyogó előtt, oszt kikapcsolták a magyar komandót, az összes elveiket; hát én öcsém az ilyen pártot nem támogatom, mert nekünk égre-földre esküdzik, hogy nem engednek a 48-ból egy jottát se, oszt mikor beültek a hivatalokba az egész 48-at elengedték.

— Hallja kend! ugy látszik kendnek igaza van.

— Nem látszik, hanem ugy is van öcsém.

— Akkor hát hallja ke... ke... én leteszem a Justh tollát.

— Tedd is le öcskös — és tüzd fel a kormány tollát.

— Azt, hallja kend, nem teszem, mert én még sose voltam a kormány mellett, de azért kendnek adok igazat — oszt inkább le se szavalok.

Ime egy harmadik diskurzus:

— Hát kendet mi lelte?

— Oszt miért?

— Hát, hogy kifordította kend azt a 48-as szűrit.

— Oszt neked mi közöd hozzá?

— Hát az a közöm, hogy magyar ember tartsa az elvét.

— Jobban tartom én, mint te.

— Hogy értsem azt.

— Hát ugy értsed, hogy 10 millió a magyar és 10 millió a nem magyar. Most ez a bolondos Justh-párt, hogy mást nem mondhatok róluik — hát azt a 10 milliót az általános szavallattal ránk akarja eresztetni, hogy a magyar országházába feles legyen a magyar, oszt ebből olyan vitakozások lesznek, hogy hát a vége biztosan 48 lesz, de hát meg tetejibe a nimötöt is ellenünk vaditják ugy, hogy egyszerre csak azt vesszük majd észre, hogy olyan kutyaszoritóba kerülünk, hogy se ki, se be. Egyfelül a nimöt, másfelül a muszka, idebent meg az a sok oláh, tót. Hát lsten csudája lenne, ha egy szálíg el nem pusztulna a magyar. De hát ezt az a Just nem éri föl ésszel, de föléri Tisza Pista mög a Vojnits Pista — oszt ezek aszongyák: hogy hát maradjon a magyar országháza a magyaroké, mert hát lehet a tót, oláh, szerb is magyar — ha akar. A némettel pedig a kenyeret ketté nem vágjuk, mert hát tudja kend a németet szoritja ám kutyául a cseh meg a szlovén, meg a többi. Voltaképen a német sógor csak ugy ránk van szorulva, mint mink ü reája. Így hat Tisza Pista mög a mi Vojnits Pistánk kieszölték, hogy akár milyen huncut is a német, szörmentén kell vele bänni, hogy ránk ne uszitsa a szomszéd kutyáit. Oszt miután én is amondó vagyok, hogy hát »Többet ésszel, mint erővel« hát azért lettem én most mungó.

— Most már értem kendet — válaszolt a Justh-párti — de hát tudja kend az édös apám is 48-as vót, hát mán én nem akarom öreg napjaimra megvetni édös apám elvit. Inkább nem szavallok.

Ime ezek és ezekhez hasonló párbeszéddek

világítják meg a nép politikai hangulatát és mutatják a Justh-pártra lesújtó politikai változást. Hiába vigasztalódik a »Magyarország«, hogy a Dungserszky-pártnak a nemzetiségi községek adtak többséget. Ez nem igaz. Éppen a magyar községek pártoltak el az öblös torku, kerékkötő hazafiaktól és szokatlanul nagy számban csatlakoztak a komoly munka jelöltjének tiszta zászlájához. Ime a bizonyíték:

A tavalyi választáson az óbecsei választók közül leszavazott a munkapártra 402, a Justh-pártra 368. Most kapott a munkapárt 462, a Justh-párt 272 szavazatot. A különbséget éppen a magyar választók idézték elő.

A *péterrévei* választók közül, melyeknek 8/10 része magyar, tavaly leszavaztak a munkapártra 122-en, a Justh-pártra 256-an. Most pedig a munkapárt 133, a Justh-párt pedig 228 szavazatot kapott.

A tiszta magyar *Temerin* pedig, a Fernbachok ősi családi fészke így alakult át politikailag: Tavaly szavazott a munkapártra 265, a Justh-pártra 346. Most pedig kapott a munkapárt 301, a Justh-párt pedig csak 284 szavazatot.

Ezek valódi tények, melyeket letagadni nem lehet. A nép már tudja, hogy melyik pártban keresse boldogulásának eszközeit, föltételeit.

Vármegyei közigazgatási bizottsági ülés.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1911. okt. 7.

Bács-Bodrogvármegye közigazgatási bizottsága ma tartotta ifj. *Vojnits* István főispán elnöklésével rendes havi ülését, melyen jelen voltak: báró *Vojnits* István v. b. t. t., *Latinovits* Pál, dr. *Molnár* Károly udvari tanácsos, dr. *Lebach* László, dr. *Vojnovits* Vladán, *Evetovits* János, id. *Szemző* István, *Ungár* József, *Fodor* Mihály kir. pénzügyigazgató, *Scultély* Ferenc árvaszéki elnök, *Szankovits* György műszaki tanácsos, *Faragó* János kir. tanfelügyelő, *Evetovits* János, dr. *Sági Samu* h. főorvos, dr. *Deák* Béla főügyész, *Popovits* Aurél főügyész helyettes, és dr. *Rittinger* Dezső tb. aljegyző, helyettes jegyzőkönyvvezető.

Fodor Mihály kir. pénzügyigazgató, kir. tanácsos jelenti:

A kir. adóhivatalok által beterjesztett eredmény kimutatás szerint a vármegye területén a közadók állása szeptemberben a következő:

Egyenes adóban Az 1911. évi szept. hóban befizetett 515375 korona 87 fil. Az 1910. évi szeptember hóban befizetett 922323 korona 53 fil. Az elmúlt hóban kevesebb 406947 kor. 66 fil. Az 1911. évi január hó 1-től szept. hó végeig befizetett 6394408 kor. 91 fil. A múlt év hasonló időszakában 5845346 kor. 23 fil. Ez évben több 551062 kor. 68 fil.

Hadmentességi díjban: 1911. évi szept. hóban befizetett 18975 kor. 50 fil. Az 1910. évi szeptember hóban befizetett 19834 kor. 32 fil. Az elmúlt hóban kevesebb 859 kor. 15 fil. Az 1911. évi január hó 1-től szept. hó végeig befizetett 62106 kor. 39 fil. A múlt év hasonló időszakában 46950 kor. 85 fil. Ez évben több 15155 kor. 54 fillér.

Bélyeg- és jogilletékben: Az 1911. évi szept. hóban befizetett 354693 kor. 49 fil. Az 1910. évi szept. hóban befizetett 542745 kor. 90 fill. Az elmúlt hóban kevesebb 188052 kor. 41 fil. Az 1911. évi január hó 1-től szept. hó végeig befizetett 3137214 kor. 22 fil. A múlt év hasonló időszakában 1720760 kor. 03 fil. Ez évben több 1416454 kor. 19 fil.

Fogyasztási és italadóban: Az 1911. évi szept. hóban befizetett 108467 kor. 67 fil. Az 1910. évi szept. hóban befizetett 109137 kor. 76 fil. Az elmúlt hóban kevesebb 670 kor. 09 fil. Az 1911. évi január hó 1-től szept. hó végeig befizetett 1029329 kor. 67 fil. A múlt év hasonló időszakában 946091 kor. 98 fil. Ez évben több 83237 kor. 69 fil.

Tanitói nyugdíjban: Az 1911. évi szeptember hóban befizetett 7831 kor. 87 fil. Az 1910. évi szept. hóban 12251 kor. 61 fil. Az elmúlt hóban kevesebb 4419 kor. 74 fil. Az 1911. év január 1-től szept. hó végeig befizetett 108016 kor. 19 fil. A múlt év hasonló időszakában 98180 kor. 53 fil. Ez évben több 9835 kor. 66 fillér.

Országos betegápolási pótadóban: Az 1911. évi szept. hóban befizetett 18945 kor. 77 fil.

1910 évi szept. hóban befizetett 34201 kor. 74 fil. Az elmúlt hóban kevesebb 15255 kor. 97 fil. Az 1911. évi január 1-től szept. hó végeig befizetett 215448 kor. 72 fil. A múlt év hasonló időszakában 203211 kor. 68 fil. Ez évben több 12237 kor. 04 fil.

Az elmúlt hóban engedélyezett fizetési halasztás és azidőleges házádomentesség 26 esetben.

Dr. Sági Samu vármegyei helyettes főorvos jelenti:

Az egészségügyi viszonyok a vármegye területén eléggé kedvezőnek mondhatók. A mérsékelt arányban kifejlődött kórmozgalom keretén belül a felmerült betegségek jellege és lefolyása a legtöbb esetben enyhe és veszélytelen volt; egyes heveny fertőző kórnak fellépése az elmúlt havi számarányhoz képest ezuttal csekély emelkedést mutat.

A vármegye területén összesen 5 *kolera-gyanus eset* jelentett be, ezek között kettő nevezetesen *Bezdán* és *Csurugon* felmerült esetben a bakteriológiai vizsgálat negatív eredményre volt, ellenben *Titelen* 2 esetben és *Palánkán* egy esetben az ázsiai kolera megállapított; ezen utóbbiak közül egy felgyógyult, kettő pedig halálos kimenetelű volt.

A betegség provenienciájára nézve a palánkai esetben a hajólegény *Ujpestről* elindult uszálykaján betegedett meg és *Palánkán* partra szállított, a járványkórházban elhelyeztetett és gyógyulás után elbocsátott. Az utóbbi két esetben a fertőzés forrása nem volt határozottan kimutatható, valószínűleg Tiszavíz ivásától származhatott. Minden felmerült eset alkalmával a helyszínen kiszálltam az első foku egészségügyi hatósággal egyetemben a legmesszebb menő óvintézkedések foganatosítottak.

A többi hevenyfertőző kórok közül észleltetett:

A roncsoló toroklob: *Katymár*, *Szilberek*, *Hódság*, *Szentülöp*, *Sajkásszentiván*, *Dunagárdony*, *Szeghegy*, *Pacsér*, *Mohol*, *Órszállás*, *Zsablya*, *Ószivác*, *Magyarkanizsa* és *Zentán*, összesen 71 esettel, ezek közül gyógyult 46, meghalt 19, ápolás alatt maradt 6.

A vöhrény 15 községben ugyanint *Madaras*, *Óbecse*, *Káty*, *Titel*, *Topolya*, *Vajszka*, *Hódság*, *Temerin*, *Sajkásgyörgye*, *Csurug*, *Zsablya*, *Órszállás*, *Küllöd*, *Boldogasszoifalva*, *Mohol*, *Magyarkanizsa* és *Zentán*, összesen 122 esettel ezek közül gyógyult 88, meghalt 16 ápolás alatt maradt 18.

A hagymáz 8 községben és pedig *Madaras*, *Bajmok*, *Liliomos*, *Bácsordas*, *Csantavér*, *Kossuthfalva*, *Mohol*, *Sajkásszentiván*, *Magyarkanizsa* és *Zentán*, összesen 25 esettel ebből gyógyult 19, meghalt 5 ápolás alatt maradt 1.

Előfordult még a kanyaró *Óbecse* és *Magyarkanizsán* összesen 3, a fültömrigylob *Martonoson* 1, és a gyermekágyiláz 1 esettel.

Más hevenyfertőző betegség nem fordult elő.

Gyógyszertár átruházás kettő fordult elő, és pedig a *szondi* »Angyalhoz« címzett gyógyszerár személyes üzleti joga *Záry Elemérről* *Beke Gábor*, a *magyarkanizsai* »Szentháromság-hoz« pedig *özvegy Kiss Antalné* hasznélvezőről *Beer Emil* okleveles gyógyszerészre ruházott át. *Török Dávid* *bácsordasi* állatorvosnak a kézigyógyszertári jogosítvány megadatott.

Végül van szerencsém jelenti, hogy vármegyei törvényhatósági bizottságának határozatával a *drezdai nemzetközi kiállítás* megismerésére kiküldetvén, ezen megtisztelő megbízatásnak meg is feleltem. *Sajnálatomra azonban relatíve nagyon rövid idő állt rendelkezésemre* a közegészségügy terén a praehisterikus kórtól a mai összegyűjtött szellemi kincseket óriási anyagánál fogva kimerítőbben tanulmányozhatni. Nem lehet célnak az ott csodálkozó szemeim előtt feltártult kaleidoskopikus képeket itt bővebben és közelebbről ecsetelni. Különben is ezekről hivatottabb szakemberek bőségesen értekeztek és a mi magyar napi sajtónk is elég kimerítő tájékoztató közleményeket hozott.

Ezuttal csak arra szorítkozhatom, hogy a tekintetes törvényhatósági bizottságnak irántam tanúsított munificenciájáért hálás köszönetemet nyilvánítsam azon kijelentésem kapasan, hogy kötelességemnek fogom ismerni a hyginiai kiállításon szerzett tapasztalataimat a vármegye érdekében töltem telhetőleg értékesíteni.

Faragó Janos kir. tanfelügyelő jelenti:

A vallás és közoktatásügyi miniszter az *óverbácsi* áll. ovodánál egy második ovónői állást szerezvén, arra *Kupeczky Gizella* okl. ovónőt alkalmazta egyelőre ideiglenes minőségben.

Kovács Gyula titeli áll. polg. iskolai tanító Bánba ennek helyébe pedig *Stefán Gyula* szigetvári áll. polg. iskolai tanító lett áthelyezve.

A *gombosvasuttelepi* áll. népiskola, továbbá *Zentán* az *Endrei* féle magán jellegű polg. leányiskola a folyó tanévtől kezdődőleg be lett szüntetve. *Malissza Ignác zentai* áll. népiskolai tanító

az 1907. évi XXVI. évi t. c. 9. § a értelmében igazgatói helyi előléptetésben részesült, míg *Telegdi Adám küllödi*, *Milla Antal kulai* és *Török Pál ókéri* rkath. népiskolai tanítók részére a népoktatásügy terén szerzett érdemeik elismerésül az 1907. évi 27. t. c. 4. §-a értelmében fizetés természetével bíró évi 200 kor. személyi pótlék engedélyeztetett.

Jelentem továbbá, hogy a nem állami tanítók fizetésének az 1907. évi XXVII. t. c. értelmében való rendezése céljából az elmúlt hónapban 1326, eddigelő összesen évi 210600 korona államsegély folyósított.

Végül jelentem, hogy a nagyméltóságu vallás és közoktatásügyi miniszter ur a kir. tanfelügyelet reformja és az azzal kapcsolatos népoktatásügy rendezése céljából egybehívott előzetes szaktanácskozáson résztvettem és hogy az elmúlt hónapban a palánkai hajósgyermekek otthon hivatalosan meglátogattam, hol is mindent példás rendben találtam.

A szóbanforgó otthon internátusos jellegű, melyben a f. tanévben 44 magyar hajósgyermekek nyer nagyobb részt teljes ingyenes ellátást és oktatást.

Stankovits György műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal főnöke jelenti:

A törvényhatósági közutak és az azokon lévő műtárgyak állapota kielégítő.

A folyó évi fentartási kavics szállítása folyamatban van, a rendkívüli és hosszantartó dunai kis vizállás miatt azonban csak lassan halad.

Az általán terítéssel kapcsolatos hengerlési munkák házi kezelésben a zombor-palánkai tvh. közút 30—33 km. szakaszán Hódság község határában befejeztetett, jelenleg pedig *Torzsa* községben folyamatban van.

A *zombor-bezdáni* tvh. közút kongóféglával burkolt szakaszának helyreállításához szükséges homok és kongótégla a helyszínre kiszállított, az átrakási munkák megkezdődtek és jelenleg folyamatban vannak.

A *bezdáni* gőzhajó állomáshoz vezető tvh. közúton levő ferenc-csatornai fájáromhid gyökere helyreállítása, valamint a hácsalmás-kossuthfalvai tvh. közúton *Pacsér* és *Kossuthfalva* között a megrongált 9 drb. átész újabb építése házi kezelésben folyamatban van.

A *zombor-óbecsei* tvh. közút 4—30 km. szakaszán az ut mentén összegyűlemlő csapadék vizek levezethetése céljából szükséges árokásás, valamint ezzel kapcsolatos utpadka és nyári ut rendezése folyamatban van.

A törvényhatósági közutakon levő óbecsei, szenttamási, verbácsi és kulai ferenc-csatornai hidak feljáróján a vaskorlátok felállítása befejeztetett.

A *turjai* vasuti állomáshoz vezető tvh. közutakon az utépítési munkák vállalkozónak átadottak, azok jelenleg folyamatban vannak.

Az állami beruházásokról szóló 1904. évi XIV. t. c. alapján végrehajtandó törvényhatósági közúti építkezések közül:

1) a *bács-zsablya-titeli* tvh. közút 89.5—94.84 és 96.54—106.532 km. szakaszán *Sajkásszentiván* és *Titel* között a hengerlési munka és a kőanyag beépítése folyamatban van és befejezéshez közeledik.

2) ugyanezen közút 15.7—27.335 km. szakaszán *Paripás*, *Pinczéd* és *Urszentiván* között az az utépítési munkák befejeztettek és ezen utszakasz a közforgalomnak átadott.

3) ugyanezen közút 43.960—60.00, 63—68 és 70.00—76.107 km. szakaszain *Ókér*—*Temerin* és *Zsablya* között a földmunka befejeztetett, a műtárgyak építése folyamatban van.

4) a *Zsablyától* a *zsabylai* révhez vezető tvh. közúton a földmunka kevés kivétellel befejeztetett, az alapkö kifuvarozása pedig folyamatban van.

5) a *zombor-palánkai* tvh. közút 11.39—26.94 km. szakaszán *Sztapár*, *Doroszló* és *Militics* között a földmunka nagyrészt elkészült, az alapkö és kavicsanyag *Militics* és *Doroszló* községek belterületein teljesen kiszállított, annak beépítése folyamatban van, ugyszintén a kőanyag kifuvarozása a külső szakaszokon.

6) a *hódság-dernye-bács-bácsujlaki* tvh. közúton a földmunka kész, a kőanyag nagyrészt ki van szállítva és *Bács* község belterületén az utalapkó lerakása és a kavics betertése folyamatban van.

7) az *ujvidék-szegedi* tvh. közút 60.200—66.013 km. szakaszán *Péterréve* és *Mohol* között a kőanyag kiszállított és annak beépítése folyamatban van, úgy hogy ezen utépítés most már rövid idő alatt lesz befejezhető.

8) a *bács-vajszkai* tvh. közúton a földmunka megindított és jelenleg folyamatban van.

9) a *dunagólos-petrőcz-ósovői* tvh. közúton a földmunka nagy ezóvel folyamatban van, a kőanyag szállítás pedig megkezdődött.

10) a *tutak-cserevici* révhez vezető tvh. közút építési munkái megkezdődtek és jelenleg folyamatban vannak.

Latinovits Pál üdvözlése.

Latinovits Pál orsz. képviselőt kitüntetésé alkalmából még mindig tömegesen üdvözlök. Ujabbán a következő üdvözlő leveleket és táviratokat kapta:

Tisztelt Barátom! Fogadd legmelegebb szerencsekívánatomat kitüntetésedhez, melyben évtizeden becsületes, hasznos munkásság révén szerzett kiváló érdemeid olyan fényes elismerése nyilvánult meg. Kiváló tisztelettel régi igaz híved — Széll Kálmán ny. miniszterelnök, Budapest.

Kedves barátom! A gratulációnak nagy szerepében talán utolsónak, de az elsők közé sorozni óhajtott meleg érzelmekkel és collegiális szeretettel üdvözöllek a kereszt terhe alatt. Kívánok sok jó egészséget s a Nálád már megszokott derült kedély állandó fönmaradását. Baráti készszoitással mindenkor híved — Rómy Béla min. tanácsos Budapest.

Méltóságos Uram és Kedves Collega barátom! Hónapok óta itten, az Operaciánál valahol, egy kis erdélyi Isten háta mögött faluban töltöm az időmet. Az újságokat elkésvé kapom, tehát elkésvé, de azért a baráti érzés melegével köszöntelek megérdemelt kitüntetésed alkalmából. Fogadd, kedves barátom legőszintébb szerencsekívánatomat. Adja az Isten, hogy a királyi kegynek e külső jelét még sokáig viselhesd erőben, egészségben és boldogságban. Isten éltesse! Tarts meg továbbra is eddig tapasztalt jóindulatodban és barátságodban. Őszinte híved — Popp György min. tanácsos, ny. pénzügyigazgató, Vajdahute.

A siketnémak szegedi intézetének felügyelőbizottsága őszinte örömmel értesülvén arról, hogy Méltóságodnak a közügyek terén teljesített kiváló szolgálatai elismerésül Ófelsége a Lipótrend lovagkeresztjével adományozta, e méltán megérdemelt kitüntetésé alkalmából a legmélyebb tisztelettel üdvözlö Méltóságodat, azon hó kívánsággal, hogy áldja meg a kegyes Mindenható továbbra is Méltóságodat a legjobb erővel, egészséggel és adja, hogy Méltóságod hazánk javára áldásos munkálkodását még számos éven át folytathassa, nemes munkássága továbbra is mindenkor sikeres legyen és a köz érdekében való fennkölt eszméi mind valóra válhassanak.

Amidőn még arra kérjük Méltóságodat, hogy a siketnémak szegedi intézetét — melyet legnagyobb részét a jótékony emberbarátok támogatásából tartunk fenn — továbbra is kegyes jóindulatában és mély emberszeretetében megtartani méltóztassék, megismételjük őszinte, mély üdvözlésünket és maradjunk — a siketnémak szegedi intézetének felügyelőbizottságának nevében a legmélyebb tisztelettel — Lázár György kir. tan. polgármester, fb. elnök; Klug Péter igazgatótanár, fb. előadó.

Jól megérdemelt legmagasb kitüntetésedhez fogadd kérlek kedves barátom szívből fakadó őszinte gratulációm. Isten veled! Oremus pro invicem! Legszívesebben üdvözlő szerető híved — Vojnits Daniel apátplébános Baja.

A »Hivatalos Közlöny« hasábjain igen sok érdemes férfiú kitüntetését olvastuk és olvassuk: a Felsőnek elismerése igen ritkán jutott érdemesebbnek mint most mikor Te Méltóságos Uram a Lipótrend keresztjével ékesítettél föl.

Lelki szememmel látom az örvendő tisztelőd nagy számát, akik részt kérnek az általános örömből, melyet önzetlen, hosszú munkálkodás által megérdemelt kitüntetésed okozott. Nagyabcsüldöd, tisztelőd sorában évtizedek óta állok én is és az a nagyabcsülés annál inkább fokozódott, minél jobban megismerhettem nemes szívedet, azt a szívet, amely embertársaid javáért dobog minden percben.

Élj sokáig boldogan, élj lelkednek családdal, embertársaidnak és vezérként a közügyek terén mutasd az ösvényt, amelyen a »Vir integer« jár.

Magamat nagyabcsüldöd szíves, nekem igen becses barátságodba ajánlottan maradtam lekötöztetett híved — Evetovits János plébános Bács.

Jól kiérdemelt legfelsőbb kitüntetésé alkalmából fogadja Méltóságod kiváló tisztelettel nyilvánítása mellett őszinte szerencsekívánataimat — Laczkovich Károly főjegyző Magyaránizsa.

Rég megérdemelt magas kitüntetésedhez szívből gratulál régi barátod — dr. Pető János járásbíró, Djakovo.

Méltóságos uram, nem pusztán a szokás hatalma, hanem az az igaz és őszinte tisztelet, amellyel Méltóságod irányában viseltetem adja kezembe a tollat és készlet arra, hogy sietve belésozakozzam abba a gárdába, amely Méltóságodat a legujabban ért és jól megérdemelt kitüntetésé alkalmából örömteljes szívvel és őszintén üdvözlö. Engedje a Mindenható, hogy ez újabb méltóságban még évek hosszú során át élvezhesük Méltóságodnak hosszú és üdvös munkálko-

dását úgy itt szűkebb hazánkban, mint az egész országban. Magamat továbbra is igen nagybecsű jóindulatába ajánlván, vagyok őszinte tisztelettel — dr. Raisz Sándor kórházi főorvos Baja.

Midőn legfelsőbb helyről jött magas kitüntetéséhez, Méltóságos uram őszinte szívvel szerencsét kívánok, kívánom azt is, hogy Méltóságod teljes jó egészségét visszanyertén, áldásos működését még igen sokáig teljesíthesse. Mély tisztelettel kijelentésével Méltóságodnak aláztos szolgálója Novák Ferenc plébános, Madaras.

Örömmel olvastam tisztelt barátom a mai Budapesti Hirlapban legfelsőbb kitüntetésed. Fogadd tőlem is a legjobb szerencsekívánatok az óhajtottákkal, miként a Mindenható adjon erőt, egészséget, boldogságot és megelégedést, valamint engedje meg, hogy a közügyek terén kifejtett eddigi tevékenységedet a közönség — hálás elismeréssel — még sokáig élvezhesse. Szívélyes üdvözléssel maradok tisztelő barátod — Némái Ferenc ezredes, Nagykőrös.

Feleséggel együtt, magas kitüntetésedhez őszinte szívből gratulálunk, adja az Egek Ura, hogy számos éveken át jó egészségben és boldogságban viseljed. Szívélyes üdvözléssel maradtam őszinte régi híved — Schnitzler Károly h. huszár százados, Baja.

A legfelsőbb helyről történt magas kitüntetésé nekünk is nagy örömet szerzett. Amidőn ehhez a legjobb kívánatainkat kifejezzük, egyben kérjük kegyeskedjék minket atyai jóindulatában továbbra is megtartani. Akik vagyunk Méltóságodnak aláztos szolgálói — Kovacs Marin bíró, Drégely Antal jegyző, Béreg község nevében.

Mély tisztelettel csatlakozom én is azon számtalan tisztelője és nagyabcsüldője gárdájához, kik Méltóságodat a legmagasabb királyi kitüntetésé alkalmából hódolatukkal felkeresik. Kevés kitüntetés ér jobb szívű, humánusabb, a közjóért önzetlenebbül fáradozó, mint Méltóságodat! Isten tartsa, Isten éltesse Méltóságodat mindnyájunk, a bácskaiak öröme és büszkeségére! Mély tisztelettel — Rudits József máv. ellenőr, Temesvár.

Őszinte örömmel és büszkeséggel tölti el lelkünket azon jóleső hír, hogy vármegyénk kiváló nagy férfia a legmagasabb királyi kitüntetésben részesült.

Ezen kiváltságos kitüntetésé alkalmából — mely csak az ország legkiválóbbjainak jut osztályrészül — fogadja méltóságos Uram hódolat teljes tisztelettel és ragaszkodásom nyilvánítása mellett legőszintébb szívből jövő üdvözlétemet. Méltóságodnak kész szolgálója — Szommer József jegyző Bácsalmás.

Méltóságodnak a közügyek terén kifejtett áldásos működése a népjólét számos forrását megnyitotta gazdalközönségünk és a munkásnép előtt. Működése nyomában itt lenn ezrek hála érzése, ott fenn a legmagasabb körök elismerése a legfelsőbb helyen pedig a királyi kitüntetés fakadt. Csekélységem is egyike azoknak, akit Méltóságod kegyes jósa mély hálára kötelezett. Engedje meg kérem, hogy kitüntetésé alkalmából kifejezhessem azon óhajttal kísért szerencsekívánatomat, hogy az Isten Méltóságodat közügyeink javára, jó egészségben sokáig éltesse! Aláztos szolgálója — Gubitz Kálmán, áll. isk. igazgató és megyei muzeumőr, Monostorszeg.

Fáradhatatlan és Vármegyénk közügyeiben önzetlenül kifejtett munkásságaiért midőn a királyi kegy azt méltán elismeri — Önt kitünteti — fogadja Méltóságos uram kiváló tisztelettel kifejezése mellett üdvözlétemet. Tisztelettel — dr. Donoszlovits Vilmos, tb. főorvos, Zombor.

Magas kitüntetéséhez ifju szívének egész melegével gratulál — ifj. Pető János, Oraviczbánya.

Elvülhetetlen érdemeknek legfelsőbb helyről való kitüntetésé alkalmából, fogadja Méltóságod még részemről is igaz gratulációm. Tisztelettel — matheovicsi Pukovich Elemér, ny. földmívelési segédtitkár, Mátételke.

Örömmel olvastam Méltóságodnak a legfelsőbb helyről történt kitüntetését. Fogadja ez alkalmából őszinte szerencsekívánataimat. Mély tisztelettel maradtam aláztos szolgálója — Bichler Vilmos takarékpénztári igazgató, Órszállás.

Ófelsége kegyéből juttatott legmagasabb kitüntetéséhez fogadja Méltóságos uram őszinte gratulációm és szerencsekívánataimat, hogy zavartalan boldogságban élvezhesse méltán kiérdemelt érdemeinek fényét.

Mélyen érzett igaz érzelmeim tolmácsolásával, vagyok Méltóságodnak mély tisztelettel aláztos szolgálója — Rosenberg Mátyas Kumbaja.

Engedje meg méltóságos uram, hogy akkor midőn ősz fejedelmünk kegyes felséges királyunk elhatározásával messze a távolban, mint különösen anyavármegyénk közügyeinek előmozdítása

körül szerzett kiváló érdemének elismeréseit újból kitüntetni kegyeskedett és rendkívül sok lesz azoknak száma kik Méltóságodat üdvözlök én is megjelenhessek azoknak sorában és a legmélyebb tisztelettel üdvözölhessem; a mindenható istennél azon forró kívánattal jelenhessek meg, hogy tartsa meg Méltóságodat áldásos működésben hazánk és vármegyénk javára és boldogulására a legjobb egészségben még igen sokáig. Méltóságodnak aláztos szolgálója — Wagner György jegyző, Ujverbász.

Legforróbb és legőszintébb szerencsekívánatommal járulok Méltóságod elé azon alkalmából, hogy ő felsége Méltóságodat kitüntetésben részesítette a közügyek terén kifejtett buzgó és hazafias munkásságát. Adja a jósa Mindenható, hogy Méltóságod önzetlen és buzgó munkálkodását a közügyekben megszokott fiatalos erővel, jó egészséggel, jókedvvel sokáig, igen sokáig folytathassa! Méltóságodnak kiváló híve és aláztos szolgálója — dr. Lányi Izsó körorvos, Hercegszántó.

Engedje meg Méltóságod, hogy a rég és igazán jól megérdemelt fényes kitüntetésé alkalmából a legmélyebb tisztelettel szerencsekívánataimat nyilvánítsam. Méltóságodnak mély tisztelettel hálás szolgálója — Wölfl Péter jegyző, Gádor.

Méltóságodat, mint szeretett kegyurunkat és országgyűlési képviselőnként, Ó Felsője által a Lipótrend lovagkeresztjével ért kitüntetésé alkalmából szívünk egész melegével üdvözöljük és sok szerencsét kívánunk. Amidőn jól megérdemelt kitüntetésé fölött érzett őszinte örömnünknek s nagyabcsülésünknek ez uton is kifejezést adunk, magunkat kegyes jóindulatába ajánlván vagyunk kiváló tisztelői: Wunderlich János, Schilling Antal, Petyerity István tanítók, Katymár.

Továbbá még a következők küldtek távirati és levélbéli gratulációkat:

Kleiner Lajos c. püspök Kalocsa, dr. Tarczay Dezső főszolgabíró Zombor, Latinovits Endre min. titkár Budapest, Dungyarszky Jakab Szenttamás, Porovits Sebő főlevéltáros Zombor, Szemző Károly főszolgabíró Hódás, Vojnits István Gáborfi nagybirtokos Topolya, dr. Alföldy Béla járásorvos Obecse, Grüner Ádám bankigazgató Szabadka, dr. Danninger Ádám tiszti főorvos Zombor, Dudás Lajos ny. polgármester Zenta, baróti Beke Gyula gyógyszerész Órszállás, Payerle Nándor tb. főszolgabíró Tittel, Decker Oszkár tb. vm. aljegyző Zombor, Lövy Ferenc Szabadka, Studinka Gyula Pozsony, Haydin Károly földbirtokos Ipolnyék, Horvatovits Iván mérnök és neje Budapest, Horvatovits Szifó és családja Zombor, Ribiczey Béla árv. ülnök Zombor, Vámosi Samu Bácsszentiván, Vámosi Manó Bácsszentiván, Greiner Gyula tanító Madaras, Szabó Lajos Zombor, Brogyeni Gyula Futak, Balla Hugó bankfőtisztviselő Budapest, Beck Máté Kunbaja, Rix Ágost árvaszéki ülnök Budapest, Feischel József uradalmi számtartó Rasztina, Verók János Baja, Zsuffa Károly segédjegyző Bácskeresztur, Teofanovits Voin tisztviselő Palánka, dr. Auspitz W. Rudolf Zombor, Penz Ádám jegyző Gara, Anisich Mihály tisztviselő Zombor, Milutinovity Milán jegyző Urzentiván, dr. Payer Ferenc orvos Szépliget, Baký Elek árv. ülnök Zombor, dr. Studinka Elemér min. fogalmazó Budapest, Bárány Zsigá nagykereskedő Zombor, Milkó Vilmos Baja, Vécsey Károly főszámvévo Zombor, Horváth Pál Debrecen, Horovitz Gusztáv szerkesztő Arad, Rosenberg Emil nagybirtokos Bácsalmás, Keleti Ármín cukorgyári tisztviselő Zombor, Hunyady Miklós s. jegyző Bácsbokod, Drégely Antal jegyző Béreg, Dicks Lajos jegyző Dunabökény, dr. Zátonyi József orvos Küllöd, özv. Murányi Elemérné Budapest, Tengely Géza Szeged, Lerner Antal Baja, Harmath Ferenc állomáselőjáró Katymár.

Kereskedők elismerése az adó-kivetőbizottságnak.

— Saját tudósítónktól. —

Ujvidék, 1911. okt. 8.

Az se mindennapi, hogy a kereskedők elismerésüket és hálájukat fejezzék ki egy adó-kivető bizottsággal szemben. Ujvidéken történt meg ez a különös eset. Az ottani kereskedők testületében: az Ujvidéki Lloyd-ban az elismerés legmelegebb hangján emlékeztek meg az adó-kivetőbizottságnak működéséről, a kereskedőkkel és iparosokkal szemben való méltányos és igazságos bánásmódjairól.

Ily értelmű határozatot is hoztak, melyről a következő levélben értesítették a bizottság elnökét, Grossinger Jánost:

Egyesületünk választmányja tegnap tartott ülésében, a legmelegebb elismerés hangján emlékezett meg azon előzékenységről, pártatlanságról

és az adóképeség mérlegelésénél tanusított helyes érzékről, melyet a most befejezett adókievetési tárgyalások alkalmával az »Ujvidéki Lloyd« által képviselt kereskedő- és iparos osztály hozzátartozóinak, ugy Nagyságod — mint az adókievető-bizottság elnöke, — valamint ezen bizottság minden egyes tagja részéről tapasztalni alkalmunk volt.

Dicséret méltatásban részesült azon tényalás, hogy ugy Nagyságod, mint az adókievető-bizottság minden tagja, a legnagyobb tárgyilagossággal, megkülönböztetést nem ismerő, pártatlan jóindulattal, és ott, ahol erre szükség volt, kellő erélynek kifejtésével, igyekeztek megfelelni a rájuk háruló súlyos feladatoknak és azon várakozásnak, amelyet működésükhöz a polgárság fűzött és hogy az adókievető-bizottság a törvényes kereteken belül mindent elkövetett, az adózók jogos igényeinek érvényesítésére.

Ezen méltatás nyomán egyhangulag megnyilvánult azon óhaj, hogy ugy Nagyságodnak, valamint az adókievető-bizottság minden egyes tagjának, az »Ujvidéki Lloyd« — az egyesület jegyzőkönyvében megörökítendő hálafejeztessék.

Midőn ezen egyhangu határozatról Nagyságod ezennel értesíteni van szerencsénk, tisztelettel kérjük, miszerint köszönetünket az adókievető bizottság tagjainak is tolmácsolni kegyeskedjék. Ujvidék, 1911. október 5.

Dietzgen Gábor
Kereskedelmi tanácsos elnök.

Frank Gyula
titkár.

Az ujvidéki szerb szintársulat városi támogatása.

— Saját tudósítónktól. —

Ujvidék, 1911 okt. 8.

Az ujvidéki szerb szintársulat azzal a kérelemmel fordult a városhoz, hogy részére anyagi segílyt szavazzon meg. A társulatot erre nem anyagi körülmények, hanem erkölcsi érdekek indították.

A kérelemmel e hó 5 én foglalkozott a közgyűlés. A bizottsági tagok párt- és osztálykülönbség nélkül rokonszenvvel fogadták az ügyet, mert mindenki elismerte, hogy a társulat, jóllehet szerb nyelven, de a magyar irodalom érdekeinek figyelembevételével folytatja működését s mert művészeti és erkölcsi tekintetben is minden várakozásnak megfelel.

Dr. Szvinyárer bizottsági tag azt indítványozta, hogy a város a társulatnak évi 1500 korona segílyt szavazzon meg.

Dr. Szlezák Lajos orsz. képviselő egyrészt a kitűnő társulatra való tekintettel, másrészt a szerbség iránt érzett szeretete és becsülése jeléül készségei szavazza meg a kért összeget.

Mayer József szintén megadni javasolja az összeget.

A közgyűlés egyhangu határozattal megadta az összeget.

Kolera Dávodon.

— Saját tudósítónktól. —

Dávod, 1911. okt. 10.

Banis Antal dávodi lakos földműves, 52 éves nős, családós, üres óráiban takács mester a baranyamegyei mohács szigeti püszöki uradalomban mint napszámos dolgozott: egész héten át a szigeten az uradalmi majorban tartózkodott s csak szombat este a munka végeztével ment haza az uradalomhoz közel fekvő Dávod községben levő lakására családjához, egy kis ünnepi pihenőre.

E hó 4 én hirtelen rosszul lett munkája közben az uradalomban, a különben is gyomor-bajban régebben szenvedő földműves, s minthogy hozzátartozó környezete észrevette a betegség súlyos voltát, azonnal uradalmi kocsival Dávod községbe, lakására szállították sürgősen a családjához. A hozzá hívott körorvos ázsiai kolerát konstatait rajta, amit az a hatóságnak azonnal be is jelentett. Az elsőfoku egészségügyi hatóság szakközegével, a járásorvossal azonnal a helyszínére szállott ki, hogy az esetről meggyőződjék és a szükséges óvintézkedéseket rögtön fogantossítsa.

A helyszínén megjelent bajai járási főorvos már a koleragyanus beteget nem találta életben, tehát a körorvos segílyével a gyanusan beteget deit beleket váladékával a budapesti kolerabizottoriumba küldette. Az a ház, hol a beteg feküdt, azonnal rendőri felügyelet alá került, ahonnan senki ki nem jöhetett, semmiféle tárgyat onnan se be, se ki nem vihettek. Az elhalt élő hozzátartozói ötnapi orvosi megfigyelés alá helyeztetek; nekik a házból öt napig távoznok nem szabad, sem őket meglátogatni senkinek nem lehet. Egyben Dávod község zár alá helyeztetett akként, hogy onnan öt napig senki orvosi vizsgálattal nélkül el nem távozhat s a községbe jövő öt napig orvosi megfigyelés alá helyeztetett.

Épen e hó 8-án kellett volna környéken híres dávodi bucsunak megtartatnia, melyre egész éven át oly lázasan készülnek s most a sok készített étel-ital tervezete füstbe ment, a bucsu be lett tiltva, a községbe vezető utakon örök állnak, kik a vendégeskedni akaró bucsunézöket és látogatókat nem engedik a községbe, azokat visszautasítják, a bucsut és társas összejöveleket az alispán a kolerarendelet értelmében betiltotta; a panorámásokat, hintásokot, mézeskalácsárusokat nem lehetett a községbe engedni, minden tánc és csoportosulás eltiltatott, záróórák a korcsmákban fel vannak függesztve. Ekként akarja a hatóság elérni azt a célt, hogy a kolera továbbterjedését a lakosság közt meggátolja. A mai napig újabb koleragyanus megbetegedés vagy halálozás nem történt és így remélhető, hogy a kolera miatt elrendelt községzárlat mihamarabb megszüntethető.

A községi jegyzők Latinovits Pálhoz.

A vármegyei jegyzői egyesület a következő üdvözlőtáviratot intézte Latinovits Pálhoz, királyi kintüntetése alkalmából:

Méltóságos Latinovits Pál urnak Budapest, Országháza.

Bácsbodrogvármegye jegyzői egyesülete kintüntetése alkalmából büszke örömmel üdvözlő és mély tisztelettel szerencsekívánatait tolmácsolja azon férfiu előtt, kinek hasznos és rendkívüli köztevékenysége vármegyénk haladásával és felvirágztatásával legszorosabban összefügg. — Kiss Gyula elnök, Bercsényi József főjegyző.

Latinovits Pál a megtisztelő figyelmet Kiss Gyula elnökhöz intézett eme megleghangu levélben köszönte meg:

Mélyen tisztelt Jegyző Ur!

A vármegye jegyzőegyletének kintüntetése alkalmából kifejezett megleghangu s engem fölötté megtisztelő üdvözlőtét hálásan köszönöm.

A jegyzői karnak, vármegyénk eme kitűnő, munkaedzett, hazafias osztályának közhasznú és eredménydús tevékenységét nálamnál jobban senki se méltányolja. Én ismerem, még pedig közvetlen közelségről, azt az óriási, emberi erőt szinte tulhaladó munkát, amit Önök a közügyekért a népért végeznek, s ezért őszintén szeretem és becsülöm Önöket. Egyetlen alkalmat se fogok elmulasztani, hogy az Önök törekvését, mely mindenkor hazafias és a közre üdvös volt, tőlem telhetőleg előmozdítsam.

A jegyzőegyletnek szivből kívánom, hogy az Ön bölcs és valóban eredményes vezetésével továbbra is fejlődjék és erősödjék.

Fogadja Ön, tisztelt Jegyző Ur és mélyen tisztelt kartársaim rokonérzésem és becsülésem kijelentését. Tisztelő hive

Latinovits Pál,

ny. főispán, orsz. képviselő.

Október 6. Zomborban.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1911. október 7.

Október 6-ikán hazafias, kegyeletes ünnepélyt a város már évek óta széles keretben, a külső dísz minden jelével ünnepli meg. Ez idén különös jelentőséget, nagyobb erkölcsi tartalmat adott az ünnepségnek, hogy a rendezés élén a város hivatott tényezői, a társadalom vezetői állottak, akik nem kicsinyes pártpolitikai szempontoktól, hanem hazafias sugallattól, kegyeletteljes érzéstől inditattva, intézték a dolgot.

A róm. kath. templomban teljes villanyvilágítás mellett ünnepélyes gyászszertartás volt. Fejér Gyula apátplébános segédlettel végezte. Mire alatt a kaszinó egyleti dalárda énekelt Marschal Béla szép szőlőjával. A templomból zászlók mellett testületileg vonultak a Szabadságtérre levő árbóc-zászlókkal, gyász- és nemzeti színű leplekkel, gallyakkal körülvett Schweidel-szoborhoz. Elöl három lovas legény, városi dísz-zászló, két díszlegény, városi és megyei legények, a 48 as honvédek, középiskolák ifjúsága, kaszinói dalárda, iparos dalárda. Ott voltak: ifj. Vojnits István főispán, dr. Kanyovits Dávid országgyűlési képviselő, dr. Molnár Károly udvari tanácsos, Scultély Árvászéki elnök, dr. Dedk Béla vm. fő-ügyész, Hauke polgármester. A törvényszék dr. Eperjessy Béla elnök vezetésével. Az irodalmi társulat képviselőjében Vértési Károly elnök, valamennyi hivatal, testület egylet. A kincstári ügyészség Janovich Gyula jogügyi főtanácsos, a posta- és távirat Avar Vilmos, az állami vasut Bartók Jenő, a főgimnázium Rittinger Antal, a kereskedelmi iskola Zsulyevits Ernő, a Függetlenségi Párt Mörö Ignác, a magyar nőegylet Wundszám Ida, a Magyar Védő Egyesület leányosztálya

Jovánovits Leona, a polgári iskola Baumann Antal, a polgári leányiskola Krump Anna, a tűzoltók dr. Késmárky Béla vezetésével.

Szózatot a kaszinói dalárda énekelte, Tomcsányi Aladár vezetésével

Az emlékbeszédet Fodor Mihály pénzügyigazgató mondta. Széles alapra épített, csillogó gondolatkörben vázolta a kegyeletes ünnepség erkölcsi és nemzeti jelentőségét, majd hatásosan vonta le a tanulságot. Következett a koszoru letevés Spanyol József városi tanácsnok rendezése mellett. A város koszoruját Hauke Imre polgármester, Bács vármegye koszoruját Vértési Károly tette le beszéd kíséretében. Koszort tettek még rövidebb-hosszabbban szólva: Rziha N. a női ipariskoláét, Krieg Margit a Krump féle polgári női iskoláét, Mihályfi Margit a női kereskedelmi iskoláét, Szlavkovits Márton a főgimnáziumét, Faragó Antal a kereskedelmi iskoláét, Papp Albert a városi polgári iskoláét, Mihályi János a 48 as honvédekét, Buday Gerő a függetlenségi pártét.

Végül az Iparos Dalárda Szántó Károly vezetésével a Himnuszt énekelte.

H I R E K.

A képviselőházból.

A békekisérlet, amelynek sikerében mi nem igen bizunk, megkezdődött. Berzeviczy, a képviselőház rokonszenves elnöke vette kezébe a békés kibontakozás fonálát. Hétfőn már tárgyalt is mindazokkal az államférfiakkal, akiknek ebben a dologban feladat jutott. Mindenekelőtt gr. Tiszával és br. Vojnits Istvánnal tanácskozott, hogy a kormány, illetve a többség álláspontját alaposan megismerje, majd az ellenzéki pártok vezéreivel fordult.

A képviselőket tehát nem az ülés anyaga, hanem a békekisérlet mozzanatai érdekelték. Oda se hallgattak, amikor Kabos elnök bejelentette, hogy Szabadka város az obstrukció ellen, Baja pedig a sajtószabadság érdekében küldött fölliratot.

A bácskai képviselők az óbecsei választás és br. Vojnits István lovránai utazásának hatása alatt állottak. Az óbecsei fényes győzelemnek valamennyien, de leginkább Szlezák Lajos és Konyovits Dávid örültek. Szlezák már kora délelőtt jött a Házba, hogy elsőnek üdvözölje Óbecse új követét, aki előző napon Dungserszky Gedeon és neje társaságában jött Budapestre. A politikai ujonc azonban nem mutatkozott. Az idő délre járt s még mindig nem jelent meg a Házban, hogy mandátumát átadja. Az elnök tehát a választás bejelentését másnapra volt kénytelen halasztani.

Br. Vojnits Sándor, aki 2 heti külföldi utjáról vasárnap jött meg, báró Gromon Dezsőnek, Zákó Milánnak és Oroszdy bárónak beszélt el utazási élményeit. Később Vojnits István báró kereste föl s hosszasan tárgyalt vele. Minden valószínűség szerint a lovránai nagy napokról is sok szó esett. A verbászi követet, aki időközben a bácskai honatyákhoz ment, Farkas Pál is fölkereste s a lovránai dolgok iránt érdeklődött, hogy azokról »Az Est« politikai főmunkatársának dr. Halász Lajosnak referáljon. Azonban hiába próbálkozott — a báró igen szűkszavú volt; ami természetes is. Hiszen az oly kényes természetű államügyi tárgyalások, mint amilyenek gr. Khuen Héderváry és br. Vojnits István közt folytak, nem arra valók, hogy szenzációra éhes lapok időelőtt kürtöljenek róluk.

Kedden a Kossuth-párti Röck István beszélt. Felsőzálalása elején szóba hozta a zentai ellenzéki népgyűlést is.

A bácskai honatyák egy része a csütörtöki vármegyei közgyűlésen való részvételre Zomborba utazott.

A kalocsai főszékesegyházat e hó 4-én adták át újból magasztos rendeltetésének. A felszentelést maga Csernoch János érsek végezte, aki gyönyörű, vallás-erkölcsi tanokkal telített beszédet intézett a hívekhez.

A bajai református egyház százéves jubileuma. A bajai református egyház százéves fennállásának emlékére október 17-én délelőtt 12/10 órakor a következő templomi ünnepélyt rendezte: 1. Gyülekezeti ének. 2. Hálaadó ima ünnepi beszéddel. 3. Vegyes karének. 4. Az egyház rövid történetének felolvasása. 5. Bezáró ének. Az ünnepély után délután 1 órakor társasébed lesz a Nemzeti Szállóban, amelyre belépőjegyek 4 koronáért a református lelkes hívtalban válthatók. A református egyház presbitériuma meghívja az érdeklődőket a jubileumi ünnepélyre.

Egy lapkiadó és nyomdatulajdonos jubileuma. Oblát Károly zombori nyomdatulajdonos, a Zombor és Vidéke kiadója és szerkesztője, a megyebeli nyomdászok egyik legtekintélyesebb és legképzettebb tagja a napokban ülte meg eredményes szakmunkásságának 40-ik évfordulóját. Habár került az ünnepeltetés zaját, nagyszámu barátai mégis felkeresték levélben és személyesen, hogy a jubiláns iránti ragaszkodásukat és szeretetüket kifejezzék.

Ujvidéki jövő évi költségvetése 1.117.567 korona bevétellel szemben 1.499.605 korona kiadást tüntet föl. A deficit tehát 392.638 korona, mely hiányt az 560.000 korona egyéni adó után számított 67%-os pótdávval fedezik.

Péterréve próbálgat. A következő sorok közlését kérték tőlünk: Pecellő ismét magára vallott! — Multévi február hóban megválasztottak egy derék székei fiut állatorvosnak, persze a speciális helyibőlcsességnél fogva előbb csak próbaidőre!

Ezen választás óta eltelt 7—8 hónap és végre megejtett az »igazi választás«, (ez végleg »gilt!«) és most végérvényesen megválasztottak egy teljesen idegen fiatalembert, Schneider személyében, — mert hát amazt már kipróbálták.

És ugyan mért nem Balázs Béla lett megválasztva? — hisz a próbaidőt jól kiállotta!

— Mert? — mert Balásznak sok hibája volt. Nevezetesen; tősgyökeres magyaríu, született uri gyerek, szakmáját ép úgy érti mint bármely másik kollegája és ami még a fő főhiba sorozat; egyenes, őszinte, naivsággal becsület és mindenkifőlött önértékes és szókimondó magyarembert, — ezért törték meg oly balul fölötté a vesszőt!

Szóval Balázs nem gatszúl és nem gatszúlát bizonyára annak és olyanoknak sem akik nem csizmába járnak és akik a kaszinóba nem nyakig-födött fővel ülnek és pókdőnek.

Igen szomorú és elítélendő, hogy uriembernek diplomásember egy értelmetlen embercsomó itéletének így kiszolgáltának.

Hát azért adott adott az orsz. vizsgázató-bizottság diplomát Balásznak, hogy Pecellő azt semmibe se vegye és próbát állasson vele s végeredményben elbukassa! Gyalázat, így még béresem sem tesznek!

Ha így haladunk maholnap azokat is próbaidőre választják, akik hozzájárultak, hogydiplomás emberrel ilyesmi is megessék!

Ha így folytatódik. Péterréve akkor még soká csak Pecellő marad. **Gézi Á.**

Községi tisztviselők választása Palánkán. Palánkán, Simándy Istvánnak Wekerlefalva jegyzőjévé történt megválasztásával megüresedett első aljegyzői állásra, a szombaton megtartott képviselőtestületi ülés egyhangulag **Eichardt József**, eddigi másod aljegyzőt választotta meg. Az így megüresedett másod aljegyzői állásra nagy szótöbbséggel **Hesz Frigyes** közs. irnokot, míg a községi irnok állásra **Oltványi Antal** parragi közs. irnokot választotta meg egyhangulag.

Befejezett tagosítás. Évekig tartó huzavona után e héten nyer végleges befejezést a zsabylai tagosítás ügye. Ugyanis mint levelezőnk írja most folyik a birtokbavezetés dr. **Kállai Béla**, kir. táblai bíró ellenőrzése mellett. A munkálatot **Lábas Gyula** elmozdítása után **Berceller Lipót**, ujvidéki városi főmérnök helyesbítette közmeg-elégedésre.

Halálozások. **Diener János** zombori ügyvéd e hó 7-én 63 éves korában, hosszas betegeskedés után meghalt. Másnap délután temették el a közönség impozáns részvételével. A függetlenségi párt, melynek egyik vezetőtagja volt, igen nagy számban vett részt a temetésen.

Hesz Miklós titeli pénzügyi igazgató e hó 5-én 71 éves korában meghalt. A köztisztletben állott derék öreg ur temetésén a város apraja nagyja volt jelen.

Grüner Gyuláné apatini állami tanítónő f. hó 6-án élete 25-ik évében elhunyt. Temetésén f. hó 7-én az állami tantszék, egyesületek és a nagyközönség mély részvételével kísérték örök nyugalmára.

Mózdófényképek Zsablyán. **Tepli Nándor**, egy-néhány nap óta sebbnél-sebb mózdófényképekkel mulatja a zsabylai közönséget. A kitűnő előadásokra ugyszólván tódul a közönség.

Tanítók gyűlése. Az ujvidéki kerületbeli róm. kath. felekezeti tanítók folyó hó 11-én Zsablyán tartották meg rendes évi gyűlésüket. Gyűlés után társasébed volt, amelyen mintegy nyolcvan vettek részt.

A topolyai polgári iskola. Topolya közönsége által, állami hozzájárulással igen nagy áldozattal létesített polgári iskola épülete — mint levelezőnk írja — közeledik a befejezéshez. Ezen, a közoktatás magasztos célját szolgáló épület kitűnően dokumentálja **Fehér Jenő** zombori építész mérnöknek elsőrendű tervező képességét. A kivitel nehézségeit pedig könnyen oldotta meg **Prohászka József** ceglédi építési vállalkozó. Topolya egy gyönyörű épülettel gazdagodik.

Bácskertesesi csendélet. Bácskertesesen — mint levelezőnk írja — e hó 1-én este Vujevits korcsmájába vonult nyolc besorozott ifju, akik az alsóvégi legényekkel verekedést akartak kezdeni. A vendéglős azonban a teremben felügyelt, mert már előre hírvittek neki. A terv tehát nem sikerült. Egy hordó sör elfogyasztása után távozott a nyolc ifju. Vujevits vendéglős kikísérte őket s mikor a küszöbön megállt, egy közülök ki akarta őt rántani, de nem sikerült, mert odasiető neje visszatartotta. Vujevits látva, hogy nem jó vége lesz a dolognak, a korcsmaajtót bezárta, hogy a bent levők zavartalanul mulathassanak. A verekedni akaró ifjak addig döngötték a bezárt ajtót míg az egyik szárnyát ki nem lépték, az utcai lámpát letörték, a terem ablakait fél hullákkal bevették úgy, hogy a terembe is hulltak a tégladarabok. Erre egy bent levő a duhajkodók elriasztására kétszer a levegőbe lőtt, mire az ifjak ellillantak, otthagya a betört ablaku vendéglőt. Igazán ideje volna, hogy a község szeptember 16-án hozott képviselőtestületi határozatra csendőr különítményt kapna. Bizonyára megszünnének az ilyen csendhábortól és életveszélyessé válható események.

Házasságok. Czabaji **Horváth Gyula** eljegyezte **Arnold Blankát**, Arnold Károly bácskerteszi jegyző leányát.

Dr. **Tóth István** szabadkai járásbírósi jegyző a napokban tartotta esküvőjét **Czajlik Rózsikával** Palicson.

Manhalter András bácsalmási tanító feleségül vette **Sterk Arankát**.

Juhász Gábor topolyai kereskedő eljegyezte **Kiss Mariskát**, dr. Kiss József szabadkai ügyvéd nővérét.

Jegyzőpárok figyelmébe ajánljuk **Hoffmann Mihály özvegye** 30 év óta fennálló butorgyárát Szabadkán.

Ribillió Herczegszántón. A mindenki által ismert és szeretett hercegszántói levélhordó, **Bartulov Ágoston**, 39 éves korában — mint levelezőnk írja — szivbajban hirtelen elhunyt. Épen a postakocsin a faluból akart elindulni, midőn a főtéren áthaladó kocsiján ülve, feje hirtelen lehanyatlott, a ló gyeplőjét kezeiből kiejtve, hőrögni kezdett. Hirtelen nagy népcsoport letámadt körülötte, nagy kiabálás, visítás: kolera, kolera! A rögtön odasiető körörvos, aki gyógyította is a levélhordót, megnyugtatta a lakosságot, hogy ez csak természetes halál, mindennapi betegség eredménye és nem kolera. Természetesen a levélhordó családja igaz gyalázat ez a kijelentés kevéssé enyhítette s csak a lakosságot nyugtatta meg. A népszerű levélhordó a falu apraja, nagyja, nemkülönben a szomszéd községekből a temetésre odasereglett ismerősök sokasága kísérték el örök nyugvóhelyére, a kötelességét mindenkor hiven teljesítő s kötelessége végzése közben elhalt hűséges postaszolgálat.

Hiányok a topolyai tüzoltóegyletnél. Topolyáról írják nekünk: A topolyai önkéntes tüzoltóegylet a napokban tartotta közgyűlését, mely nem egészen simán folyt le. Ugyanis Szent István tüzoltó mindenki meglepetésére 1907 1908. években — az I. magyar ált. biztosító társaság által biztosítási díj adott, illetve küldött jutalékoknak bevételezésében megdöbbentő hiányokról tett említést a közgyűlés előtt. Igen kinos incidens volt ez. A községi jegyző, **Jedlicska Mihály** ezen különösen terhelő körülménynek a nyilvánosság előtt leendő tisztázása végett egy bizottság kiküldését indltványozta, hogy a kifogásolt 1907 és 1908 évi számadásukat megvizsgálja, hogy a teljes valóság kiderítessék. És ez kívánatos is, mert oly intézmény mint a tüzoltó egylet — amely ugyan magánosok által lesz fentartva — de törvényhatóságilag jóváhagyott subvenciót is élvez a községtől, így annak vagyona közvagyon képez. A gyanúnak még árnyékát sem szabad tűrni, annál kevésbbé szabad az ily konkrét formában a községség elé dobott meggyanusítás elől kitérni.

Az alsókaboli községi iskolához Janits **Mladent** rendes tanítóvá nevezte ki a közoktatásiügyi miniszter.

Madarason szórakoznak. Madarason különös módon szórakoznak az emberek. Abban találnak örömet, hogy egymást alaposan elverik. Így — mint levelezőnk írja — a napokban **Antoni József** jól helyben hagyta **Pariczki Mihályt**, **Északi Pál** pedig **Olajos Jánost**. Egy kis fejbeverés és bordatörés az egész. A csendőrség is beleszólt a szórakozásba és följelentette az esetet a bácsalmási járásbírósnál.

A mélykúti falu rossza. **Mondovics Márkó** mélykúti híres verekedő — mint levelezőnk írja — a napokban ismét hallatott magáról. **Lipka Márton** községi rendőrt és **Balog Antalt** minden ok nélkül megtámadta és mindkettőt veresre verte. Az eljárást megindították ellene. Mélykúton egyébként az elmúlt héten öt olyan verekedés volt, melyekkel a bíróság foglalkozni fog.

KÖZGAZDASÁG.

A Délvidéki Földmiv. Gazd. Egyesülete október 15-én **Bácsujlakon** vándorgyűlést tart, melynek keretében az ottani fiókegyesület **Adamovich Ivánné** született **Westphalen Teréz** grófnő urnó védnöksége alatt zászlószentelési ünnepélyt rendez. Az ünnepély műsora a következő: Vasárnap, október 15-én: reggel 7 órakor: **Vendégek** s az egyleti vezetőség fogadtatása. **Bevonulás** a községbe. Délelőtt fél 9 órakor: **Zászlóanya** fogadtatása, ünnepélyes Istentisztelet és zászlószentelés, a szertartást **Blaskovics Ferenc** csanádgyházmegyei apátkanonok végzi. A szertartás után a zászlószögek beverése következik. Délelőtt 11 órakor: A vándorgyűlés **Beszédek** és előadások. Déli 1 órakor: **Közös ebéd**. Egy teríték 2 60 fill. Bejelentések október 18-ig a fiókegylet elnökéhez **Bácsujlakra** intézendők.

A szüret. **Dunacséb** okt. 5. Kedvező időjárás volt az idén a szőlőre. A szüreti eredmény kielégítette a gazdákat. **Must** katasztrális holdanként 15—16 hl. lett. Ennek cukortartalma 18—19 % volt klosterneburgi szerint. A vesszők szépek. A peronospora ellen permeteztünk és rézkénporoztunk szép eredménnyel. Ujabb ültetésre nincs kilátás.

A tengeri a topolyai járásban páratlanul gazdag termést ad. Az őszi buzavetés is a legjobb eredményre ad reményt. A gazdasági munkálatok serényen folynak.

Juhhimlő. **Csurug**, **Dernye**, **Parrag**, **Bácskertes** községekben hivatalosan juhhimlőt állapítottak meg.

Bőrféreg. **Sztafáron** **Mélykúton**, **Liliomson**, **Zsablyán** és **Magyarkanizsán** az állatok közt bőrféreg lépett föl.

Szerkesztői üzenetek.

„Bácskai kislány”, Tátrafüred. Köszönet a jóleső megemlékezésért. A közelebbi cím hiányzott a lapról.

Községi előjáróság, Felsőkabol. Szombaton postára tettük.

G. J., Eszék Postgasse 7. Intézkedtünk.

T. Gy., Bácsbokod. A kért számokat bajai címére küldtük.

Levelező, Bácsalmás. A számokra már nem emlékszünk. Sziveskedjék újból közölni, hogy utána nézhessünk.

R. J., Bácsujlak. Kérdésére csak most adhatjuk meg a választ. A hódás—dernye—bács és bácsujlaki tvh. ut a miniszterium által engedélyezett november 1-iki határidőre el nem készülhetvén, a vállalkozó 1912 október 10-ig kapott halasztást.

St. J., Szabadka. Szombaton küldi el.

Sz. H., Zombor. A bácsmegeyi nemesi családok közt két **Csernus** család található. Az egyik **Hont**, a másik **Nógrádmegyéből** jött a Bácskába. Hogy a mostani **Csernyus-család** ezektől való-e azt nem tudjuk.

H. T., Óbecsei. Természetes, hogy sajtóhiba »A képviselőházból« című mult heti közleményünknek a szerbek hazafiságára vonatkozó része. Mi nem azt irtuk, hogy a szerb nem olyan magyar, mint bármely **Justhpárti**, hanem: van olyan jó magyar, mint e csoport bármely tagja. — Ez a szedési hiba bennünket is boszantott.

B. A., Garesnica. Intézkedtünk.

T. Órszállás. Órszállás plébánosai a mult században ezek voltak: **Grumbier János**, **Rossits József** (e kettő adminisztratori minőségben), **Vass Ferenc**, **Jung János**, **Hauszenplasz József**, aki 30 évig plébánoskodott és **Hümpfner Alajos**, aki 1889 óta plébános.

Zs. I. Ujvidék. A kaboli gör. kel. zárda földbirtokának területe 1920 katasztrális hold. Ebből csak 700 a szántóföld, a többi erdő (425 h.) nádas (600 h.) és rét.

S. K., Baja. Ha van önálló izlése és tájékozott a divat iránt, akkor vegye meg külön a formát és külön a szalagot vagy szárnyat. Így felébe se kerül. A formát **Riebertől** (Szervitátér) vagy **Kattleről** (Károlyutca) hozassa. Szárnyat is kap az előbbi cégnél. Selymet valamely divat-áruháznál rendeljen.

Gaudens. Nem vehetjük hasznát.

Sz. F., Bácsalmás. Az ön kívánsága szerint jegyeztük be.

„Dicső tettek fordulóján.” Hasznavehetetlen.

NYILT-TÉR.*

Őszintén megvallom, hogy a »Nyilt-tér«-ezés határozottan elvem ellenére van. No de, ha már becses lapja 39. számában a »Nyilttér« csekélységgel foglalkozott, elvem ellenére is, csak annak utolsó soraira kívánok némi megjegyzést, illetve kijelentést tenni, t. i. azt, hogy községünk közönsége és közvetlen felettes hatóságom nagyon is tisztában van az én eljárásommal s mind ezen két tényező »Nyilttér«-i kiiktatás nélkül is igen jól tudja: hogy ha valaki *egyházi tiszttségénél* fogva karddal *ki nem* és pisztoly *elé nem* állhat s mégis megsértett volna valakit becsületében, ugy a magát sértettnek érzett egyén a becsületet mindenkoron *reperáló* törvényeink s igazságszolgáltatásunkhoz fordulhat. Ezt az elemi iskolások is tudják. Nagyon jól tudja a nyilvánosság, hogy e két fórum nyilttérzés nélkül is igen jó *becsületreperáló* tényező. Egyébként minden hozzámfordulónak további felvilágosítással szívesen szolgálók. Dixi!

Röder Károly,
ág. ev. tanító.

* Eme nyilatkozat tartalmáért a beküldőt terheli a felelősség.

Billiárdasztal eladó

2 új, modern mahagoni billiárdasztal, csak 2 hónap óta használatban, 6 drb elefántcsont golyóval és 10 drb dákóval helyszüke miatt igen olcsón eladók.

Központi szálloda

6-1 Bácsfeketehegy.

Rőfös üzlet

40 éve fennáll 16.000 lakossal bíró gazdag bácskai nagyközségben a templom és piac-téren, azonnal vagy pár hónapi leárusítás után, **más vállalat miatt**

2-1

eladó.

Az eladó címe a »**Bácsmege**« kiadóhivatalában (Budapest Terézkörút 2.) tudható meg.

Gőzeke.

Szilbereken, község határában fekvő Prekaja-pusztja nevű 150 kat. holdas birtokomat gőzekével óhajtom felszántatni. Kérek gőzeke tulajdonosoktól ajánlatot. A szántás október-novemberben végzendő.

Lóbl Zsigmond,
Budapest, Nádor-utca 49.

Diót veszek

jó minőségűt bármily mennyiségben.

Ajánlatokat kérek **Demény József** névre a BÁCSMEGYE kiadóhivatalához (Budapest, Terézkörút 2.) Esetleg kisebb mintát is kérek. 3-3

Szélmalom

kifogástalan szerkezetű, **Bajsa** község mellett

eladó.

A malom, melyhez 2 hold föld és 2 különálló lakás jár, **egyedüli** a községben.

Bővebbet a tulajdonos

Tóth Mihály

3-3

Bajsa.

Linkolnshire.

Angliából importált eredeti **linkolnshirei** kan után legprimább alföldi tenyésztésből származó mangalica kocáktól született linkolnshirei **félvér** kan és emse malacoknak zalaigriczei (u. p. Pacsa, Zala-megye) gazdaságából leendő szállításra előjegyzéseket elfogad **Takács Jenő, Tapolcza**, Zala megye. 10-6

Bácsmege földrajza.

Az elemi iskolai tanhatóságok, tanteszülettek, a tanító és könyvkereskedő urak figyelmét **különösen** felhívjuk az alábbi hirdetésünkre.

Felhívom a tanhatóságok és kartársaim figyelmét a **Bácsbodrog vármegyei elemi népiskolák III. osztálya** számára az új utasítás alapján irt

földrajzomra,

melyet a nagym. Miniszter ur 54794/1907 szám alatt engedélyezett.

Megjegyzem, hogy könyvemem annyira jónak minősítették már kartársaim eddig pártfogásukkal is, hogy rövid 4 tanév alatt a harmadik kiadást érte meg — Szíves jóindulatukba ajánlom továbbra is sok fáradsággal és költséggel kiállított tankönyvecském, mellyel első sorban kartársaimon, illetve tanügyünkön kívántam segíteni.

Könyvem pazar kiállítású, 24 csinos képpel van díszítve és nyomása tiszta.

Ára térképpel együtt 60 fill. A megrendeléseket gyorsan és pontosan fogom eszközölni.

Mezei Mihály, áll. tanító ZENTA.

10-8

Nemzeti szálloda Bácsalmás

Bérlők: **Hupfer Testvérek.**

A felsőbácska legjobban látogatott szállodája. — Olcsó árak. — Gondos kiszolgálás. — Étterem és kávéház.

KOHN ARNOLD

sirkóraktára

Budapest, VII., Károly-körút 15.

Telefon (interurban) 18-76.

Ajánlja állandóan nagy raktárát siremlékekben a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Rajzok és költségvetések díjmentesen.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefű cukorkáknál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetinek minden egyes darabkáján rajta van a „Réthy” név.

1 doboz ára 60 fillér. :: :: Mindenütt kapható. Csak RÉTHY-félét fogadjanak el!

TRAPPISTA

legjobb minőségű és tartós csemege-sajtból
— egy kerék 2-90 fillér. —

Ementáli sajt,

szép és jóízű, Gádor községben készült
— kilója 2-20 fillér. —

Márián Györgynél Gádor (Bácsmege).

A 4 kilót meghaladó rendelések ugyanezen árrban postadíjmentesen küldendők.

Legkitünőbb gyártmányu

20-4

Zongorák és Pianinók

készpénzért és részletfizetésre, legolcsóbban beszerezhetők

HAAS és WEISZ butor, kárpitos és zongoratermeiben **Baja**

a városházával szemben, a Bajavidéki Takarékpénztár épületében.

Bács-Bodrogvármegye alispánjától.35896
1911. alisp. szám.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 32930/I. C. 1911. sz. a. kelt rendeletével a **bácsföldvári vasuti állomás-hoz** vezető törvényhatósági közut meghosszabbítását 550 fm. hosszban, 35598/I. C. 1911. sz. a. kelt rendeletével pedig az **ujvidék-szegedi** törvényhatósági közut **Temerin Bácsföldvár** és **Bácsföldvár Óbecse** közötti 26.700—36.700, illetve 38.818—45.345 km. szakaszainak kiépítését és ezek költségeit az állami beruházásokról szóló 1904. évi XIV. tc. alapján a vármegye közön-sége által felveendő kölcsön terhére engedélyezte; ezek alapján az elősorolt utszakaszok

munkálatainak biztosítása

céljából ezennel nyilvános írásbeli verseny tárgyalást hirdetek:

1. Ezen építkezéseknél a következő munkák lesznek vállalati uton végrehajtandók:
    - a) földmunka;
    - b) építési kő, kavics és homokanyagok termelése, vasuti vagy vízi szállítása, le-, illetve kirakása, az uttestre való fuvarozása s ott szabályos halmozása;
    - c) kőpálya előállítása (utszekerény kiemelés, alapkővezés, kavicssterítés, rézsű- és padka rendezés), a lejárók burkolása.
 Az egyes munkálatokra (munkanemekre külön-külön is lehet ajánlatot tenni, de az egész munkálatra együttes ajánlat is tehető.
  2. A bácsföldvári vasuti állomásra vezető törvényhatósági közut meghosszabbításának munkáira az építési határidő 6 hétben, az ujvidék-szegedi törvényhatósági közut 26.700—36.700 és 38.818—45.345 km. szakaszainak munkáira pedig 24 hét állapíttatik meg, természetesen ezen építési időkre a november 1-től március 1-ig terjedő idő beszámíthatni nem fog.
  3. Az ajánlatok egységárrakkal teendők; százalékos árengedményt, vagy felülfizetést tartalmazó ajánlatok nem lesznek figyelembe véve.
- Csak szabályszerűen kiállított, magyar nyelven szövegezett, ivenkint egy koronás bélyeggel ellátott és pecséttel lezárt, sértetlen borítékba elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.
Az ajánlatot tartalmazó boríték a következő felirattal látandó el:

Bács-Bodrogvármegye alispánjának — Zombor.

Ajánlat a 35896—1911. alisp. sz. verseny tárgyalási hirdetésben kiírt bácsföldvári vasuti állomásra vezető törvényhatósági közut meghosszabbításának és az ujvidék-szegedi törvényhatósági közut Temerin Bácsföldvár és Bácsföldvár Óbecse közötti 26.700—36.700, illetve 38.818—45.345 km. szakaszai műuttá leendő kiépítésének munkálataira.

A kőanyagokra csakis a költségvetésben és vonatkozó részletes feltételekben körülírt minőségű kővel tehető ajánlat, az ajánlattal együtt a felajánlott kőanyag (terméskő, kavicszualék, homok) az ajánlattevő pecsétjével ellátott 2—2 db egymással egyező minta is bemutatandó. Amennyiben a felajánlott kőanyag a budapesti kir. Józsefműegyetem laboratóriumával kapcsolatos kísérleti állomás által már megvizsgáltatott, az ajánlathoz ezen hivatalos vizsgálatról kiadott bizonyítvány hiteles másolata is csatolandó.

Az ajánlathoz tartozik továbbá az ajánlati költségvetés, melybe az egységárak az e célra szánt rovatokba bevezetendők és azok végösszege is feltüntetendő.

A kiírási művelethez a hivatalos költségelőirányzat csatolva nem lesz és a pályázók által be nem tekinthető.

A kőanyagok szállítására a m. kir. államvasutak vonalain a beruházási építkezések kőanyagaira érvényben levő viteldij kedvezmények vállalkozó részére is biztosíthatnak azzal a kikötéssel, hogy az anyagok 400 tonna rakományal terhelte, zárt vonatokban szállítandók. Ezen körülmény ajánlattevő által a kőanyagok egységárainak felajánlásánál figyelembe veendő. Az ajánlattal bemutatott kőminták mindegyike kellően felragasztott címkével látandó el, melyre vállalkozó neve (cége) és a kőminta származási helye tisztán és olvashatóan feljegyzendő.

4. Az ajánlatok Bács-Bodrogvármegye alispáni hivatalánál (Zombor, vármegyei székház, I. emelet, közigazgatási iktató) **1911. évi október hó 31-ik (kedd) napjának délelőtt 9 órájáig** adandók be. A később érkezettek nem fognak figyelembe vétetni.

5. Bánatpénzül készpénz, vagy biztosítékképes értékpapir tehető le; nagyságára a következők irányadók: 250 ezer korona értéket meg nem haladó munkálatok után az ajánlati összeg 5%-a, ennél nagyobb értékű munkálatnál 250 ezer korona értékig 5%, ezen felüli részösszeg után pedig 20%. Az így megszábotott bánatpénzek legkésőbb **1911. évi október 30-ik (hétfő) napjának délelőtt 12 órájáig** jelen hirdetmény számára való hivatkozással a zombori m. kir. adóhivatalnál teendők le.

Az adóhivatali letéti nyugta, vagy közjegyzőileg hitelesített másolata az ajánlathoz csatolandó.

Bánatpénzül sem készpénzt, sem értékpapírt az ajánlathoz csatolni nem szabad.

6. A verseny tárgyalás Zomborban, a vármegye székházának I. emeleti kistermében **1911. évi október hó 31-ik (kedd) napjának délelőtt 9 órakor** fog megtartatni; a verseny tárgyaláson, illetve az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

7. A munkálatokra vonatkozó általános és részletes feltételek, tervek és részlettervek, az ajánlati költségvetés, rajzok, minták és az ajánlati minta a zombori m. kir. államépítészeti hivatalban jelen hirdetmény közzététele napjától az ajánlatok benyújtásának határidejéig a rendes hivatalos órák alatt tekinthetők meg.

Az ajánlati minta, az ajánlati költségvetés nyomtatványa ivenkint 30 fillér árban a közigazgatási kiadóhivatalban (vármegyei székház II. emelet) a hivatalos órák alatt a vármegyei kiadótól szerezhetők be.

8. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

9. A munkálat elnyerője — az ide vonatkozó munka feltételek értelmében — annak teljesítéséhez hazai és pedig elsősorban magyar honos műszaki erőket, tisztviselőket, iparosokat, alvállalkozókat, munkavezetőket, munkásokat stb. tartozik alkalmazni; a munkálatához szükséges anyagokat pedig teljesen a magyar szent korona országai termelése és ipara révén tartozik beszerezni.

Ezen kötelezettség teljesítésére nézve minden tekintetben a közszállítási szabályrendelet ide vonatkozó határozmányai irányadók.

10. Azon pályázók, kik eddig Bács-Bodrogvármegye törvényhatóságával üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképességeiket és megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

11. A munkálat odaitélése felett végérvényesen a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur dönt, ki a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választ.

Zombor, 1911. évi szeptember hó 29-én.

Az alispáni és főjegyzői állás üres:

Dr. Deák Béla,
főügyész.

1740. szám.
kig. 1911.

Versenytergályási hirdetmény.

Boldogasszonyfalva község utcai gyalogjárdáinak téglával leendő kiépítésének biztosítására alulírott Előjáróság nyilvános zárt írásbeli versenytergályást hirdet.

A hirdetett összes munkát mintegy 18426.63^m lapjára és 4593^m élére fektetett

téglából építendő járdából

álland.

Az ajánlatban szóval és betűvel világosan kiírandó, hogy a hozzácsatolt ajánlati költségvetésben előírt burkolati munkákat négyszögméterenként mily összegért hajlandó anyaggal együtt elkészíteni.

Csak a 83000/III—1907. B. M. szabályrendelet 18. §-ához kiadott minta szerint kiállított 1 koronás bélyeggel ellátott és pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül, vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. Ajánlattevő, ha az előjáróság előtt ismeretlen — köteles az ajánlatban képesítését igazolni. Ha pedig vállalkozó ezzel nem bírna, úgy köteles az alkalmazandó munkafelügyelőt ajánlatában névleg megnevezni s képesítését is egyuttal igazolni.

Az ajánlat borítékának mintája ez:

»A község Előjáróságának
Boldogasszonyfalva.

Ajánlat az 1740/1911. sz. versenytergályási hirdetésben kiírt járda építési munkálatokra.«

Az ajánlatok 1911. évi november hó 1-ig este 5 óráig adandók be. Később érkező, valamint távirati uton küldött ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Ajánlattevő köteles az ajánlati végösszeg 5%-át bántéppénz fejében a községi pénztárnál legkésőbb 1911. évi október hó 31. napjának déli 12 órájáig letenni, mely körülmény az ajánlatához csatolt letéti nyugtával, vagy pedig annak közjegyzőileg hitelesített másolatával esetleg postai feladó vevényel igazolandó.

Az ajánlattevő továbbá köteles az ajánlatához azon téglákból, a melyekkel a járdák kiépítésére ajánlkozik, saját pecsétjével ellátott 2—2 db. téglamintát is mellékelni.

Egyebekben a feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Azon ajánlat, mely fent említett kellekkel ellátva nincsenek, figyelembe nem vétetnek.

A versenytergályás Boldogasszonyfalva község tanácstermében 1911. évi **november hó 5-én** délelőtt 9 órakor fog megtartatni, illetőleg az ajánlatok felbontatni.

Az előjáróság fentartja magának azon jogot, hogy ajánlattevők közül szabadon válasszon, esetleg egy ajánlatot se fogadjon el, továbbá azt is, hogy a munkálatot tetszés szerinti részletekben és időszakokban adhassa ki vállalkozónak.

Ajánlati minta és ajánlati költségvetés a jegyzői irodában a szabályrendeletben megállapított díjak ellenében, kaphatók.

Boldogasszonyfalva, 1911. évi szeptember hó 30-án.

Vukov Jakab

községi jegyző.

Popity Maxim

2—2

községi bíró.

Knezevich József

helyettes jegyző.

Millnov Koszta

bíró.

Hoffman Mihály Özvegye

== lakásberendezési vállalata ==
S Z A B A D K Á N.

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876

Fiu-internátus Zentán.

Középiskolai és elemiskolai
== tanulók részére. ==

Bentlakó tanári felügyelet.

Korrepetálás. Kötelező német és francia társalgás. Zene. Festés. Vivás. Leggondosabb, családias nevelés. Kifogástalan ellátás. ==

Igen kicsi, korlátolt létszám.

Évi ellátás díja 600 kor.

Prospektust kívánatra küld a **Zentai Diákotthon igazgatósága. Telefon 50**
26—22

Sajkásszentiván község.

2886. szám.

1911.

2—1

Árlejtési hirdetmény.

Sajkásszentiván község Előjárósága közhírré teszi, hogy a vármegye törvényhatósági bizottságának ^{849. jkv.} 1909. ^{8860. allsp.} számú határozata alapján jóváhagyást nyert

két iskola építése.

A munkálat biztosítására folyó évi október hó 28. napjának délelőtt 9 órakor Sajkásszentiván község házában nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni. Vállalkozni szándékozók meghivatnak azzal, hogy az árlejtés megkezdése előtt az előírányati összegnek megfelelőleg 5% bántéppénzt tartoznak letenni.

Írásbeli ajánlatok elfogadtatnak, utóajánlatok pedig nem.

A munkára vonatkozó feltételek, költségvetés és tervek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A község Előjárósága fenttartja a jogot, hogy az ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

A 83000/1907. B. M. szám alatt kiadott közszállítási szabályrendelet intézkedései kötelezők és betartandók.

Sajkásszentiván, 1911. évi október 3.

6234. szám.
1911.

Pályázati hirdetmény.

Topolya községben a

földadó nyilvántartói állás

megüresedvén, ez állás betöltése céljából folyó évi október hó 20. határidővel pályázatot hirdetek.

Topolya, 1911. szeptember hó 30.

2—1

Dr. Fratricsevits István,
helyettes főszolgabíró.

3—1
Ha el akarja adni
Ipari termékeit, gépeit
Raktáron levő áruit,
De bárminő más cikkeit is,
Egész készleteit,
Saját vagy bizományi áruit,
Segítségére jövök ebben s
Elintézem Ön helyett
Nagyon olcsón és pontosan. —
Lelkiismeretesen
Elhelyezi hirdetéseit,
Nagyon jól megválasztva a lapokat,
Készít hirdetési szövegeket
Elismert hirdető irodám, mely
Ingyen megküldi Önnek
Újságkatalógusát,
Tele fontos tanácsokkal
Jó utbaigazításokkal
Általános reklámszokásokkal
Nagyon kimerítő költségvetéssel!

LENKEI ZSIGMOND

hirdetési osztálya

BUDAPEST, Dohány-utca 37. Telefon 176—09.

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

GÖZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután fél 2 órától 6-ig.

Kitünő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap vasárnap délután kivételével használhatják.

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.